

memòria

*Jornada
Europea
de la
Cultura
Jueva
2023*

Antecedents i objectius

L'objectiu fonamental d'aquest esdeveniment d'àmbit europeu, que s'organitza des de l'any 1999, és posar en valor la diversitat i riquesa del judaisme i la seva importància històrica local, regional i nacional, amb la ferma voluntat de promoure el diàleg, el reconeixement i l'intercanvi a través d'un ampli programa d'activitats dirigides al gran públic general i que s'organitzen simultàniament a tota Europa.

Les Jornades Europees de la Cultura Jueva se celebren cada any entorn d'un tema central que serveix d'inspiració per a totes les activitats que es desenvolupen de manera descentralitzada, plural i oberta des del primer diumenge de setembre. L'Associació Europea per a la Preservació i Promoció de la Cultura i el Patrimoni Jueus (AEPJ) ha coordinat aquest esdeveniment des dels seus inicis al conjunt d'Europa, donant cohesió, visibilitat i rellevància a les activitats organitzades.

El tema per a l'edició 2023 és Memòria. Enguany compta amb el finançament de la Unió Europea a través del programa CERV (Ciutadans, Igualtat, Drets i Valors), fet que permetrà millorar i ampliar el ventall i la qualitat de les activitats, i també, per primera vegada, amb el reconeixement i segell de la UNESCO.

A Catalunya, aquest programa es posa en marxa el mateix any 1999 per iniciativa del Patronat Call de Girona, i des d'aleshores es porta a terme cada any de forma coordinada amb altres ciutats del territori. I el mateix any 1999, a Barcelona comença a celebrar-se el Festival de Cinema Jueu. L'any 2016, a aquests dos esdeveniments pioners en la divulgació de la cultura jueva a Espanya, s'hi suma Séfer, el festival del llibre jueu.

Aquestes activitats, ja consolidades, constitueixen la base ideal per ampliar aquest marc de referència, integrar-hi més entitats i crear el projecte “**Jornades Europees de la Cultura Jueva**” durant els mesos de setembre a novembre de 2023, on confluiran diferents disciplines artístiques, conferències i activitats al voltant de la cultura i la història jueves.

És inqüestionable que la cultura jueva és un dels eixos vertebradors de la civilització occidental, un dels seus orígens constituents les declinacions del qual arriben fins al nostre present. En aquest sentit, entenem que és una part fonamental del llegat i l'herència de l'Europa contemporània. Constitutives de la cultura jueva són la diversitat -de llengües, de territoris, de tradicions, d'expressions artístiques- i l'experiència de l'alteritat.

El cinema, la literatura, la música, el teatre i totes les expressions artístiques són mitjans imprescindibles per transmetre idees, maneres d'interpretar la vida i, fonamentalment, per exposar la diversitat cultural. Vivim en una societat complexa on coexisteixen diferents identitats culturals i creences que contribueixen al patrimoni europeu comú. Ens interessa la sorprenent capacitat de la cultura de renéixer i florir. Retem homenatge al passat mirant el futur, donant lloc a les noves generacions.

Aquest projecte té com a objectius:

- Donar visibilitat a la cultura jueva com a part del patrimoni cultural europeu, entenent que l'accés a la diversitat cultural expressada a les diferents pràctiques artístiques és una de les estratègies fonamentals a l'hora de construir una societat més democràtica, lliure i dialogant.
- Afirmar i difondre la cultura Jueva estretament lligada al passat de Barcelona, de Catalunya i d'Espanya.
- Donar a conèixer la riquesa i interculturalitat del poble jueu.
- Convertir-se en un punt de trobada, de discussió i de diàleg obert i tolerant.
- Emplaçar la cultura jueva en l'agenda cultural de la ciutat.
- Promocionar les produccions de temàtica jueva realitzades a Barcelona, Catalunya i Espanya.

Activitats Programades

Presentacions oficials

3 de setembre

Presentació Oficial Jornades Europees

Organització: Associació Europea per a la Preservació i Promoció de la Cultura i el Patrimoni Jueus (AEPJ)

Lloc: Brussel·les

8 de setembre

Presentació Oficial de les Jornades Europees a Barcelona

Organització: Associació Europea per a la Preservació i Promoció de la Cultura i el Patrimoni Jueus (AEPJ)

Lloc: Centre Excursionista de Catalunya

Exposicions

De l'1 maig al 15 novembre:

Sinagogues, Arquitectures de Memòria

Organització: Patronat Call de Girona

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

3 de setembre

Entrada 2x1 al Museu d'Història Medieval de la Cúria-Presó, s. XIV

Organització: Museu d'història medieval de la Cúria-Presó, s. XIV

Lloc: Plaça Jaume I, Castelló d'Empúries

Dei 23 de setembre al 5 de novembre

Antologia de Primo Levi, d'Alexandra Genís

Amb la tècnica del "frottage", Alexandra Genís vol transmetre les seves impressions més personals, després de la llegir la *Trilogia d'Auschwitz* de Primo Levi i de visitar la seva tomba a Torí.

Organització: Patronat Call de Girona

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

Del 25 d'octubre al 31 de gener de 2024

Somnis de Walter Benjamin. Aquarel·les de Gemma Romero Goday

Ombres, paisatges nocturns, figures humanes i la, gairebé sempre, presència de la lluna, configuren aquesta original interpretació artística d'una part poc coneguda del llegat del filòsof alemany.

Organitza: Patronat Call de Girona

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

Jornades Portes Obertes - Visites guiades i activitats familiars

1 de setembre

Visita guiada a la Sinagoga del Puig del Mercadal amb degustació de productes caixer

Organització: Sinagoga del Puig del Mercadal

Lloc: Castelló d'Empúries

2 de setembre

Taller d'iniciació a l'escriptura hebrea

Organització: Sinagoga del Puig del Mercadal

Lloc: Castelló d'Empúries

3 de setembre

Castelló d'Empúries en clau jueva

Organització: Empordà Brava

Lloc: Plaça dels Homes, Castelló d'Empúries

3, 5, 7, 12, 14 i 17 de setembre

3 i 5 d'octubre

14 i 17 de novembre

Shalom, Shalom

Visita guiada

Organització: Ajuntament de Besalú

Lloc: Carrer del Pont, Besalú

10 de setembre

Portes obertes Centre Jueu de Girona

Organització: Comunitat Jueva de Girona - Costa Brava

Lloc: Girona

7 d'octubre

Taller de construcció amb Kapla

Construcció en equip d'una maqueta a gran escala a partir d'una de les imatges de l'exposició "Sinagogues, arquitectures de memòria", amb les clàssiques peces de fusta Kapla

Organització: Patronat Call de Girona

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

22 d'octubre

ZAKHOR: honorar els nostres avantpassats

Visita a l'antic cementiri de Montjuïc. invitació al diàleg i a la reflexió sobre el respecte a les minories i la construcció d'una memòria diversa.

Organització: Comunitat jueva Atid de Catalunya

Lloc: Barcelona

29 d'octubre

Portes obertes de las sinagogues de les comunitats CIB i Atid

Organització: Comunitat Israelita de Barcelona i Comunitat jueva Atid de Catalunya

Lloc: Barcelona

Teatre

7 de setembre

Domicili Inconegut

Adaptació de la novel·la *Adreça desconeguda*, de l'escriptora Kressmann Taylor (1938). Una reflexió sobre els totalitarismes i sobre la manera d'afrontar-los. Amb David Serrano i Josep M. Roviralta (actors) i Martín Cáceres (violoncel)

Organització: Patronat Call de Girona

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

24 de setembre

La clau del record - Amb "la Jueva de Tortosa"

Representació teatralitzada i cantada pels carrers del call jueu de Tortosa

Organització: Ajuntament de Tortosa

Lloc: Pl. Immaculada - Tortosa

Literatura

26 al 30 de setembre

Vuitena edició Séfer – Festival del llibre Jueu

Séfer inclou taules rodones sobre literatura i filosofia jueves i ret homenatge a destacats escriptors, editors, professors, filòsofs, traductors, artistes i historiadors. Sempre es debaten temes universals i d'actualitat com l'exili, la pertinença, la identitat i molts altres temes literaris.

Organització: Mozaika

Llocs: Barcelona - Casa Adret, La Central, Goethe-Institut

Hi col·laboren: Asociación Relaciones Culturales Catalunya Israel, Universitat de Barcelona, Ambaixada i Consolat d'Israel a Espanya, Galaxia Gutenberg, Asociación Española de Estudios Hebreos y Judíos, Club Editor, Acantilado, Tresmolins, Endurae, Decody, La Central, Chai Editora, Goethe Institut

14 de setembre

Jedwabne. La història d'un poble perdut, presentació del llibre de David Serrano Blanquer

Presentació a càrrec de Monika Zgustova, amb la presència de l'autor d'aquest treball d'investigació sobre la massacre del poble polonès de Jedwabne el 1941.

Organització: Patronat Call de Girona

Hi col·labora: Séfer

Lloc: Girona - Museu d'Història dels Jueus

Cinema

4 al 19 d'octubre

25ª Edició Festival de Cinema Jueu

El festival selecciona obres cinematogràfiques de referència, provinents de la indústria independent, que no solen arribar a les pantalles comercials i convida directors i/o especialistes per comentar els films. El Festival està consolidat com una oferta cultural integrada i continuada de la ciutats de Barcelona i Girona.

Organització: Festival de Cinema Jueu

Hi col·laboren: Filmoteca de Catalunya, ICUB – Ajuntament de Barcelona, El Born Centre de Cultura i Memòria, Patronat Call de Girona, Red de Juderías de España, Ambaixada d'Israel, Consolat General de la República Federal d'Alemanya a Barcelona, Catalunya Film Festivals

Lloc: Filmoteca de Catalunya

17, 24 i 31 d'octubre

Projeccions del Festival de Cinema Jueu al Born Centre de Cultura i Memòria

Organització: Festival Cinema Jueu, El Born Centre de Cultura i Memòria

Lloc: EL Born Centre de Cultura i Memòria - Barcelona

9 i 16 de novembre

Projeccions del Festival de Cinema Jueu a Girona

Organització: Patronat Call de Girona, Festival de Cinema Jueu

Hi col·labora: Cinema Truffaut

Lloc: Cinema Truffaut - Girona

Conferències - Taules rodones

28 de setembre

Narratives ètniques al judaisme: discursos de racialització i alienació

Taula rodona sobre la diversitat ètnica del poble jueu, narratives generacionals comunitàries de prejudici racial, i una anàlisi vis-a-vis dels discursos de racialització i antisemitisme a la societat espanyola actual

Organització: Federació Espanyola de Joves Estudiants Jueus i Patronat Call de Girona

Lloc: Museu d'Història dels Jueus - Girona

19 de octubre

Narratives de la memòria, conferència a càrrec d'Alejandro Baer i Marta Simó

Fins a quin punt les persones de la generació actual estan unides per un passat violent i la memòria d'aquest passat? Quines formes de subjectivitat emergeixen a través de diferents memòries d'atrocitats i quines formes d'acció col·lectiva faciliten o dificulten aquestes memòries?

Organització: Direcció General de Memòria Democràtica - Generalitat de Catalunya

Lloc: Museu d'Història dels Jueus – Girona

Hi col·labora: Patronat Call de Girona

Seminari Herstories

28 i 29 d'octubre

El projecte Herstories fa una reconstrucció de la història jueva europea al segle XX a través de les històries i veus de 7 dones de diferents països europeus. La difusió de les històries es fa a través de l'educació formant professorat que pugui transmetre el relat als joves. El seminari serà una trobada de professors i públic en general interessats en el tema per oferir eines educatives, context històric i elements per enfortir aquestes set històries tan interessants i potents.

Organització: Mozaika

Lloc: Casa Adret - Barcelona

Música

2 de setembre

Mi Kerida Sefarad. Rusó Sala i Miriam Encinas

Rusó Sala i Miriam Encinas ens oferiran un concert on revisen el repertori sefardita amb admiració cap a aquesta tradició, bressol de la cultura jueva i font d'inspiració de totes les cultures de la Mediterrània.

Rusó Sala: veu, guitarra, tambor de corda i percussió.

Miriam Encinas: dilruba, viola medieval, flautes i percussió.

Organització: Ajuntament de Castelló d'Empúries

Lloc: Capella del Convent de Santa Clara - Castelló d'Empúries

3 al 5 de novembre

Tal Gamlieli Trío

Tal Gamlieli és un baixista de jazz molt demandat des de l'any 2007. Des que va completar el seu màster al Conservatori de Nova Anglaterra de Boston, ha col·laborat amb nombrosos músics reconeguts d'arreu del món, entre ells el trompetista Avishai Cohen, els pianistes Joanne Brackeen i Danilo Perez, el saxofonista Jerry Bergonzi i la vocalista Liz Wright. Tal ha estat al capdavant del seu propi trio des del 2014. La banda va fer la seva primera aparició internacional al Festival de Jazz de Panamà, el gener de 2016, des de quan ha estat de gira extensa i tocant davant d'un públic entusiasta de tot el món.

Organització: Taller de Músics

Llocs:

03/11 - Jamboree - Barcelona

04 i 05/11 - Palo Market Fest - Barcelona

04/11 - Jazz Cava - Vic

Organització

Hi col·laboren

Amb el patrocini de: **unesco**